

คอตีบ – บาดทะยัก

โรคร้ายที่ป้องกันได้

ด้วยวัคซีน

ผู้ใหญ่จำเป็นต้องได้รับวัคซีนด้วยหรือ ???

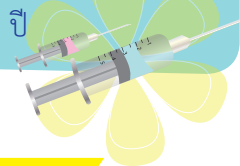
หลายคนอาจคิดว่าวัคซีนใช้ในการป้องกันโรคสำหรับเด็กเท่านั้น แต่แท้จริงแล้ววัคซีนมีประโยชน์ในการป้องกันโรคสำหรับคนทุกวัย จากการระบาดของโรคคอตีบในผู้ใหญ่ ในปี 2556 ที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มีระดับภูมิคุ้มกันไม่เพียงพอต่อการป้องกันโรค จึงมีความจำเป็นต้องได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

เพื่อกระตุ้นภูมิคุ้มกันโรคให้สูงพอที่จะป้องกันโรคได้ กระทรวงสาธารณสุขจึงกำหนดให้ผู้ใหญ่ต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ – บาดทะยัก (dT) ทุกๆ 10 ปี ภายหลังจากการได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรณ บาดทะยัก (DTP/DTP-HB) จำนวน 5 ครั้ง ใน 5 ขวบปีแรก และได้รับวัคซีน dT เมื่ออายุ 12 ปี นอกจากนี้ผู้ที่ได้รับบาดแผลสกปรกที่อาจปนเปื้อนเชื้อบาดทะยักและหญิงตั้งครรภ์ก็ควรได้รับวัคซีนนี้เช่นกัน การฉีดวัคซีนนี้เป็นไปตามความสมัครใจ โดยมีบุคลากรทางการแพทย์เป็นผู้ดูแล ตรวจสอบความพร้อมของร่างกายก่อนฉีด หลังการฉีดวัคซีนควรพักบริเวณจุดให้บริการเป็นเวลา 30 นาที เพื่อเฝ้าดูอาการให้แน่ใจว่าไม่มีการแพ้รุนแรง จึงกลับบ้าน

หากท่านเคยแพ้วัคซีนป้องกันโรคคอตีบ - บาดทะยัก, วัคซีนชนิดอื่น, ยา, อาหารหรือสารต่างๆ ขอให้ท่านแจ้งเจ้าหน้าที่ทราบ เพื่อประเมินความเสี่ยงก่อนให้วัคซีน

ประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
เรื่อง ประเภทและขอบเขตบริการสาธารณสุข ฉบับที่ 10
พ.ศ. 2559

กลุ่มเด็กโต กลุ่มผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ
ต้องได้รับการวัคซีนป้องกันโรคคอตีบและบาดทะยัก
(dT) 1 ครั้ง ทุก 10 ปี

คำแนะนำในการดูแลภายหลังฉีดวัคซีน

วัคซีนคอตีบ บาดทะยัก เป็นวัคซีนที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันโรคและมีความปลอดภัย อย่างไรก็ตาม ภายหลังได้รับวัคซีนแล้วท่านอาจมีอาการ ไข้ ปวดบวม แดง ร้อนบริเวณที่ฉีด แต่ส่วนใหญ่ไม่รุนแรง หากท่านมีอาการหลังฉีดวัคซีนเหล่านี้ ควรปฏิบัติตน ดังนี้

- ปวด บวม แดง ร้อน บริเวณที่ฉีด ในระยะ 24 ชั่วโมงแรกหลังฉีด หากมีอาการปวดมาก ให้ใช้น้ำเย็นประคบ และรับประทานยาแก้ปวดตามคำแนะนำของแพทย์

ผู้ที่ฉีดวัคซีนบางรายอาจมีอาการปวดบวมที่แขนบริเวณที่ฉีดลามไปถึงบริเวณหัวไหล่ ข้อศอก หรือทั้งแขน อาการเช่นนี้ เกิดจากการที่ร่างกาย

มีภูมิคุ้มกันต่อโรคบาดทะยักในระดับสูง อาการดังกล่าวไม่มีอันตรายแต่อย่างใด เป็นอาการที่พบได้น้อย สามารถรักษาให้หายได้และไม่มีผลแทรกซ้อนในระยะยาว

- สำหรับผู้ที่มิใช่ไข้ต่ำๆ ให้เช็ดตัวด้วยน้ำธรรมดา โดยเฉพาะบริเวณซอกคอ ข้อพับต่างๆ ควรเช็ดมากๆ เพื่อช่วยพาความร้อนออกจากร่างกาย และอาจให้รับประทานยาลดไข้ หากอาการไม่ดีขึ้นให้รีบไปพบแพทย์

โรคคอตีบและบาดทะยักเป็นอย่างไร

โรคคอตีบ เป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันของระบบทางเดินหายใจ เกิดจากพิษของเชื้อคอตีบที่ทำให้มีการอักเสบและทำให้เกิดเนื้อตายเป็นแผ่นหนาในลำคอหรือหลอดลมตีบตันของทางเดินหายใจ

อาการของโรคเริ่มต้นด้วยไข้ต่ำๆ มีอาการคล้ายหวัดในระยะแรก มีอาการไอ ก้อง เจ็บคอ เบื่ออาหาร ต่อมา มีแผ่นฝ้าขาวอมเทาติดแน่นบริเวณทอนซิล ซอกคอ โรงงูมูก กล้องเสียง บางรายที่รุนแรงจะมีอาการตีบตันของทางเดินหายใจจนหายใจไม่ได้ พิษของเชื้ออาจทำให้กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบและเส้นประสาทส่วนปลาย ทำให้มีกล้ามเนื้ออ่อนแรง บริเวณกล้ามเนื้อตา แขนขา กระบังลม และอาจเกิดโรคแทรกซ้อนอื่นๆ เช่น ปอดอักเสบ ไตทำงานผิดปกติ เชื้อจะแพร่มาจากลำคอของผู้ที่เป็นพาหะจากการไอจามรดกัน หรือพูดคุยในระยะใกล้ชิด หรือการใช้ภาชนะร่วมกัน เช่น แก้วน้ำ จานชาม ช้อน เป็นต้น

โรคบาดทะยัก เกิดจากพิษของเชื้อบาดทะยักที่มัก
 เข้าร่างกายทางบาดแผล ทำให้มีอาการเกร็ง กระตุกของ
 กล้ามเนื้อ ขากรรไกร อ้าปากไม่ได้ รับประทานอาหาร
 ลำบาก หายใจลำบาก รุนแรงจนเสียชีวิตได้ เชื้อบาดทะยัก
 มีอยู่ทั่วไปในสิ่งแวดล้อม

โรคคอตีบและบาดทะยัก ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

วัคซีน dT เป็นวัคซีนที่มีประสิทธิภาพสูงในการ
 ป้องกันโรคคอตีบ บาดทะยัก ทำมาจากพิษของเชื้อที่ทำให้
 หมดความสามารถในการก่อโรคโดยผ่านกระบวนการผลิตที่
 มีมาตรฐาน ปลอดภัย ไม่มีเชื้อโรคที่มีชีวิตหลงเหลืออยู่

เด็กที่มีอายุ 7 ปีขึ้นไป และผู้ใหญ่ต้องได้รับวัคซีน
 ป้องกันโรคคอตีบ บาดทะยัก ทุกคน โดยฉีดเข้ากล้ามเนื้อ

- บุคคลที่ได้รับวัคซีนคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน
 ครบ 5 ครั้ง เมื่อวัยเด็กและได้รับวัคซีนคอตีบ
 บาดทะยัก 1 ครั้ง เมื่อเรียนชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 6 (12 ปี) ให้วัคซีน 1 ครั้ง เมื่ออายุ 20 ปี
 จากนั้นกระตุ้นซ้ำ 1 ครั้ง ทุก 10 ปี
- บุคคลที่ไม่ได้รับวัคซีนคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก
 มาก่อน หรือไม่ครบ 3 ครั้ง ต้องให้วัคซีนจนครบ
 3 ครั้ง โดยมีระยะห่าง 0,1,6 เดือน เป็นชุดแรก
 หลังจากนั้นกระตุ้นซ้ำ 1 ครั้ง ทุก 10 ปี
- บุคคลที่ไม่ทราบประวัติ/จำประวัติการได้รับวัคซีน
 คอตีบไม่ได้ ควรให้วัคซีนจนครบ 3 ครั้ง โดยมี
 ระยะห่าง 0,1,6 เดือน หลังจากนั้นกระตุ้นซ้ำ

1 ครั้งทุก 10 ปี ในกรณีที่มีอาการปวดบวมที่แขน
 บริเวณที่ฉีดลามไปถึงบริเวณหัวไหล่ ข้อศอก
 หรือทั้งแขน ให้ยุติการให้วัคซีนครั้งต่อไปและ
 กระตุ้นซ้ำทุก 10 ปี

แบบคัดกรองผู้มารับวัคซีนคอตีบ-บาดทะยัก

ชื่อ-สกุล
 HN.....
 ที่อยู่

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง [] ตามความเป็นจริง
 เพื่อเจ้าหน้าที่จะพิจารณาว่า ท่านสามารถฉีดวัคซีน
 ได้หรือไม่

มีประวัติแพ้ยา / วัคซีน / อาหาร / สารอื่นๆ	☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
กำลังมีไข้ หรือเจ็บป่วยเฉียบพลัน	☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
เพิ่งนอนรักษาตัวและออกจาก โรงพยาบาล ไม่เกิน 14 วัน	☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
เพิ่งหายจากการเจ็บป่วยเฉียบพลัน	☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
มีโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจ เบาหวาน ลมชัก โรคหลอดเลือด สมอง หอบหืด ภูมิแพ้ หรือ มักมีอาการ เจ็บแน่นหน้าอก หอบ เหนื่อย ใจสั่น หรือยังอยู่ระหว่าง ควบคุมอาการของโรคประจำตัว	☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

คอตีบ - บาดทะยัก

โรคร้ายที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

